

L'ACS coorganitza la conferència inaugural del IV Congrés de Joves Sociòlegs

---

SUMARI

- L'ACS coorganitza la conferència inaugural del IV Congrés de Joves Sociòlegs
- Presentació del llibre *La ciudad en llamas*, de David Casassas
- Viquipèdia sol·licita la col·laboració de les filials de l'IEC per a la millora de l'enciclopèdia virtual
- Novetat editorial
- Convocatòries i beques
- Article: «Onada de canvis al Magrib i a l'Orient Mitjà: el desafiament de la revolta», per Pamela Urrutia Arestizábal

Coordinació: Vanessa Maxé
Secretaria: Marcel·la Artís

Associació Catalana de Sociologia
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans
Carrer de M. Aurèlia Capmany, 14
08001 Barcelona

Tel.: 935 529 103
Fax: 932 701 180
A/e: acs@iec.cat
Web: <http://acs.iec.cat>

Com ja vam avançar en l'anterior número del *Butlletí*, els dies 29 i 30 d'abril tindrà lloc a la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, el IV Congrés de Joves Sociòlegs i Sociòlogues, titulat «Joves perspectives».

L'ACS col·labora en l'organització del Congrés i organitza, conjuntament amb l'associació Joves en Sociologia, la conferència inaugural «The advent of capital: global production and its impacts on chinese workers», a càrrec de la doctora **Pun Ngai**.

Pun Ngai és sociòloga i antropòloga, i actualment és professora del Departament de Ciències Socials de la Universitat de Ciència i Tecnologia de Hong Kong. El 2010 va guanyar el prestigiós premi C. Wright Mills pel llibre *Made in China. Women factory workers in a global workplace*. Les seves reflexions i contribucions teòriques sobre els efectes de la globalització i la sociologia del treball, des d'una perspectiva de gènere asiàtica, fan que sigui una de les veus més reconegudes en la matèria. De fet, en l'últim congrés de l'Associació d'Estudis Internacionals (ISA), les ponències que va dur a terme van ser de les més concorregudes.

Està previst que en els pròxims números de la *Revista de Ciencias Sociales* (RCS) es reculli la conferència de la doctora Ngai, i altres ponències destacades del Congrés.

Per a ampliar la informació sobre el programa del Congrés podeu consultar el web: http://www.sociologiajove.org/IV_Congres_catala_de_joves_sociolegs.html.

Presentació del llibre *La ciudad en llamas*, de David Casassas

L'ACS acull el dia 14 d'abril la presentació del llibre de **David Casassas** *La ciudad en llamas. La vigencia del republicanismo comercial de Adam Smith*. L'acte serà presidit pel doctor **Josep Maria Rotger** i serà presentat per **Jordi Mundó**, professor de teoria sociològica i filosofia de les ciències socials a la Universitat de Barcelona (UB).

Casassas és doctor en sociologia per la Universitat de Barcelona i membre del Grup de Sociologia Analítica i Disseny Institucional (GSADI) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). També és secretari de la Basic Income Earth Network (BIEN), vicepresident segon de la Xarxa de Renda Bàsica i membre del Consell de Redacció de la revista *Sin Permiso*, i del Consell Editorial de *Basic Income Studies*.

L'acte tindrà lloc a la Sala Pi i Sunyer de l'IEC (carrer del Carme, 47), a les 19.30 hores.

Viquipèdia sol·licita la col·laboració de les filials de l'IEC per a la millora de l'enciclopèdia virtual

Viquipèdia és una enciclopèdia gratuïta en línia editada per voluntaris de manera col·laborativa per mitjà d'una plataforma *wiki*. Per a la promoció, dins i fora de la Xarxa, l'associació Amical Viquipèdia vol captar nous col·laboradors que l'ajudin a créixer i a millorar, i també a difondre el seu funcionament a la societat.

En aquesta línia, Amical Viquipèdia demana la col·laboració de les filials de l'IEC per a editar articles de l'enciclopèdia en línia, com a experts de les àrees corresponents, i poder ajudar de manera decisiva al foment del coneixement en català. D'altra banda, sol·licita també que els nostres membres puguin millorar la qualitat dels articles existents amb controls periòdics de contingut i de llengua.

L'abast territorial d'Amical Viquipèdia inclou tots els territoris de llengua catalana: Catalunya,

Andorra, País Valencià, la Franja de Ponent, les Illes Balears, Catalunya Nord i l'Alguer.

Si esteu interessats a col·laborar en aquest projecte o voleu més informació podeu posar-vos en contacte amb **Laia Benito Pericas**, membre d'Amical Viquipèdia, mitjançant laiabenitopericas@gmail.com.

Novetat editorial

La sociedad de la ignorancia, publicada per Ediciones Península, és una de les darreres novetats editorials en què ha participat **Marina Subirats**, catedràtica de sociologia de la UAB i membre de l'ACS.

L'assaig aborda la cara fosca de la «societat del coneixement» i planteja, entre altres qüestions, els perills que s'hi amaguen, els danys col·laterals que l'acompanyen, la manca de control i els mecanismes que la ciutadania té per «apoderar-se» a través d'aquests mitjans.

Amb l'objectiu de tractar aquest complex ventall de perspectives interdisciplinàries, juntament amb la doctora Subirats, en aquesta obra participen autors provinents d'altres disciplines: **Gonçal Mayos**, professor de filosofia moderna de la UB; **Antoni Brey**, enginyer de telecomunicacions; **Joan Campàs**, filòsof i historiador de la UOC; **Ferran Ruiz Tarragó**, físic i matemàtic, i **Daniel Innerarity**, professor de filosofia política a la Universitat de Saragossa (UZ).

Convocatòries i beques

El Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) convida la comunitat investigadora a presentar propostes de disseny d'un mòdul de preguntes per a una enquesta monogràfica.

El tema del mòdul serà proposat per un equip investigador i, en tot cas, haurà d'abordar qüestions d'interès de la realitat social i política espanyola. La resta del qüestionari en què s'inclourà el mòdul contindrà indicadors sociodemogràfics, i també altres indicadors socials i polítics bàsics. L'extensió aproximada

del mòdul no podrà superar les cinquanta preguntes (ítems).

El termini per a la presentació de propostes finalitzarà el 15 d'abril de 2011.

Podeu consultar les bases de la convocatòria a: http://www.cis.es/cis/openems/-Archivos/Investigacion/Modulo_encuesta_2011_Solicitud_Ofertas.pdf

D'altra banda, també destaquem les vint-i-quatre beques per a estades postdoctorals convocades per Aliança 4 Universitats. Les beques són destinades a estades per a doctors de les universitats Autònoma de Barcelona, Autònoma de Madrid, Carlos III de Madrid i Pompeu Fabra. Cada Universitat convoca sis places adreçades a doctors triats per les altres universitats, amb l'objectiu de fomentar la mobilitat.

Les estades tindran una durada de dos anys i la incorporació es farà efectiva entre el 15 de setembre i el 15 d'octubre de 2011. La retribució anual íntegra serà de 25.383 € bruts anuals.

El termini de presentació de sol·licituds i de la documentació requerida serà fins al 26 d'abril.

Per a més informació: <http://www.uab.es/servlet/Satellite/investigar/beques-de-formacio-d-investigadors/beques-postdoctorals-1184220103353.html>

Article

Els darrers esdeveniments a l'Orient Mitjà i a alguns països del nord d'Àfrica fan necessària una anàlisi de la situació sociopolítica d'aquests països. **Paula Urrutia Arestizábal**, investigadora del programa *Conflictes i construcció de pau*, de l'Escola de Cultura de Pau, ha volgut col·laborar en aquest número del *Butlletí* i aportar algunes reflexions sobre el panorama de conflictivitat actual.

Onada de canvis al Magrib i a l'Orient Mitjà: el desafiament de la revolta

A dos quarts de nou del matí, del 17 de desembre, Mohamed Bouazizi va sortir de casa seva cap a la feina com cada dia. El jove, de vint-i-sis anys, intentava ajudar la seva família venent fruites i verdures en una parada al carrer a la ciutat de Sidi Bouzid, una zona marginada i perduda al centre de Tunis. Aquell dia Mohamed va tenir problemes amb la policia. Li van requisar la mercaderia, el van colpejar i el van humiliar. Frustrat i desesperat, Mohamed va comprar un bidó de benzina, se la va tirar per sobre i es va calar foc. Va morir dies després.

El suïcidi al bonze de Mohamed podria haver quedat enrere com un fet terrible però anecdòtic. Tanmateix, aquest cas va motivar mobilitzacions que es van multiplicar per tot el país davant la perplexitat del règim de Ben Alí, que no podia imaginar aleshores que sucumbiria en menys d'un mes. I no solament això, la mort de Mohamed va ser el catalitzador d'una onada de revoltes al nord de l'Àfrica i a l'Orient Mitjà, protagonitzades per poblacions fartes d'humiliacions i de la incapacitat dels règims per a respondre a les seves necessitats. Ningú no esperava que la revolta esclatés de manera tan sobtada en una regió a la qual durant dècades es va aplicar l'etiqueta d'*immobilista*, i en la qual hi havia governants amb fama d'intocables.

Tanmateix, les motivacions després de la rebel·lió no van causar tanta sorpresa. Hi havia un caldo de cultiu: règims autoritaris amb façana de funcionament democràtic; manca d'institucions representatives; corrupció i nepotisme; desigualtats flagrants, etc. Al rebuig a la concentració del poder i al mal ús de recursos públics, s'hi ha de sumar una crisi de manca d'expectatives, aguditzada per un factor demogràfic: el 45 % de la població del món àrab té menys de vint anys. Va arribar un punt en què, per a molts joves, la conjunció de factors adversos —com l'atur i l'augment dels preus en un context de crisi econòmica, la incapacitat d'incidir en els assumptes polítics i l'erosió de la legitimitat dels seus governs— va esdevenir una situació intolerable. I encara més en un context en què la globalització i les noves formes de

comunicació havien trencat el monopoli dels estats sobre la informació.

Les mobilitzacions es van estendre i es va evidenciar un augment de la confiança de les societats de la regió en la capacitat que tenien de transformar l'estat de les coses. Analistes àrabs van coincidir a ressaltar la sensació d'orgull, d'apoderament, de presa de consciència sobre el dret a decidir. La caiguda de règims autòcrates de llarga durada va confirmar a moltes persones que el canvi era possible i que no tenia res a veure amb l'eslògan del president dels Estats Units ni amb les seves polítiques envers l'Orient Mitjà. En aquest sentit, els esdeveniments del primer trimestre del 2011 van desafiar les teories de l'«excepció àrab» i van demostrar que hi havia una aspiració local cap a la democràcia.

L'aposta majoritària per a canalitzar les demandes mitjançant demostracions pacífiques va revelar que la mobilització no violenta s'erigia com la principal estratègia de canvi en aquests països. En cadascun d'ells, el moviment de protesta s'ha combinat amb factors locals i elements de conflictivitat prèvia que exigeixen que cada un dels casos hagi de ser considerat des de la seva pròpia complexitat. Però més enllà d'aquestes singularitats, la resposta general dels governants de la regió s'ha donat en dues dinàmiques ben conegudes: el pal i la pastanaga. Sens dubte, les revoltes al nord de l'Àfrica i l'Orient Mitjà van dur a molts governants de la zona a fer concessions que semblaven impensables. Un exemple d'això és que abans de ser enderrocat, Mubarak va prometre que no es presentaria a les eleccions i que no traspassaria el poder al seu fill: Jordània va anunciar un canvi de Gabinet, Algèria va aixecar la llei d'emergència i el Marroc va presentar un pla de reformes constitucionals. A més de les ofertes de caràcter polític —revisió de lleis electorals, de partits o de llibertat d'expressió—, alguns règims han anunciat subsidis, augments de salaris i ajudes econòmiques per a funcionaris, estudiants i membres de les forces de seguretat, en un intent per comprar la pau social.

La coerció ha estat la segona via per a sufocar les protestes. Governants de la zona han utilitzat la força contra els manifestants —mitjançant la

polícia, les forces de seguretat, les milícies progovernamentals i, en alguns casos, les forces armades, que han desenvolupat un paper diferent en cada cas, en funció de la seva trajectòria i el grau d'implicació amb el règim. La resposta violenta va deixar centenars de morts i fou especialment brutal a Líbia, on el règim de Gaddafi no va dubtar a bombardejar ni a fer servir mercenaris per a enfrontar la rebel·lió. Les característiques de la repressió en aquest país van encendre un intens debat internacional sobre la pertinència d'actuar militarment, en línia amb la «responsabilitat de protegir», un principi de desenvolupament en els darrers anys i que intenta dotar de legitimitat les intervencions internacionals que tenen per objectiu la protecció de les persones. Els detractors d'una acció militar van recordar les lliçons de l'Iraq i van assenyalar la necessitat d'esgotar les vies diplomàtiques, però el Consell de Seguretat de l'ONU va donar llum verda a una zona d'exclusió aèria i a l'adopció de totes les mesures per a protegir la població líbia. Es va posar en marxa l'operació «Amanecer de la Odisea», que incorporava noves qüestions al debat: Quins objectius són legítims? Es pot consolidar la divisió del país? Què ha de passar perquè acabi? Fins a quin punt crea un precedent?

L'escenari de la regió es manté en els límits de la incertesa. El terreny és sembrat d'interrogants: sobre l'abast de les reformes, el paper de les forces armades, el rol que jugaran les formacions polítiques il·legalitzades i els moviments socials, la depuració de les responsabilitats del passat i la gestió dels intents de desestabilització per part de les forces lleials a l'antic règim. Per a la comunitat internacional també es manté la qüestió sobre el curs dels esdeveniments a Líbia i sobre com cal enfrontar la repressió en països com el Iemen o Síria. A mesura que la violència s'ha desplaçat cap a l'Orient Mitjà, s'han evidenciat més alguns dilemes. Com cal reaccionar davant de Síria i de la proximitat que té amb a Israel? Com s'ha d'afrontar un buit de poder al Iemen, on els Estats Units han identificat bases d'Al-Qaeda? És molt probable que el curs dels esdeveniments, al llarg del 2011, plantegi més noves preguntes que no pas respostes.